

Sygn. akt: II Cz 101/15

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lutego 2015 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny - Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Piotr Starosta

Sędziowie: SO Irena Dobosiewicz

SO Wojciech Borodziuk (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 26 lutego 2015 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku: **T. F.**

z udziałem: **(...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.**

o: ustanowienie służebności przesyłu

na skutek zażaleń wnioskodawcy na punkt 2 postanowienia Sądu Rejonowego w Świeciu VI Zamiejscowego Wydziału Cywilnego w Tucholi z dnia 3 listopada 2014 r. w sprawie o sygn. akt: VI Ns 115/13

postanawia:

- 1. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że obniżyć zasądzoną kwotę 2.238,19 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania do kwoty 2.037,24 (dwa tysiące trzydzieści siedem 24/100) zł,**
- 2. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie,**
- 3. zasądzić od wnioskodawcy na rzecz uczestnika kwotę 150 (sto pięćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.**

Sygn. akt: II Cz 101/15

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 3 listopada 2014 r. Sąd Rejonowy w Świeciu - VI Zamiejscowy Wydział Cywilny w Tucholi, w sprawie z wniosku T. F. z udziałem (...) S. z o.o. w P. o ustanowienie służebności przesyłu:

1. oddalił wniosek;
2. zasądził od wnioskodawcy na rzecz uczestnika kwotę 2.238,19 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 257 zł, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
3. zwrócił uczestnikowi ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Świeciu kwotę 18,81 zł tytułem nadpłaconych kosztów sądowych.

Uzasadniając punkt 2 postanowienia Sąd wskazał, że o kosztach w sprawie orzekł na podstawie art. 520 §2 k.p.c. oraz §§ 2 i 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

W ocenie Sądu Rejonowego interesy wnioskodawcy oraz uczestnika były niewątpliwie sprzeczne. Sprzeczność ta miała swój wyraz w art. 305² k.c., który odsyła zainteresowane podmioty na drogę postępowania sądowego w razie braku porozumienia między nimi co do możliwości zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu. Dlatego też Sąd przyjął, że koszty w sprawie powinien ponieść wnioskodawca, albowiem jego żądanie nie zostało uwzględnione.

Jednocześnie Sąd Rejonowy nie znalazł podstaw do zastosowania w sprawie art. 102 k.p.c., albowiem uczestnik jeszcze przed wszczęciem postępowania powołał się na zarzut zasiedzenia służebności, zatem trudno w jego postępowaniu doszukać się braku sumienności, czy naganności. Również po stronie wnioskodawcy nie wystąpiły okoliczności, które nakazywałyby potraktować sprawę jako wypadek szczególnie uzasadniony. W szczególności wnioskodawca musiał zdawać sobie sprawę z tego, że wynik postępowania jest niepewny.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł w punkcie 2 postanowienia.

Zażalenie na rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 2 postanowienia wniósł wnioskodawca zarzucając naruszenie przepisów prawa procesowego w postaci:

- art. 520 §2 k.p.c. w zw. z §§2 i 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych, poprzez bezzasadne uznanie, że uczestnicy byli w różnym stopniu zainteresowani wynikiem postępowania,
- art. 520 §1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie w sprawie, w sytuacji gdy uczestnicy byli w równym stopniu zainteresowani wynikiem postępowania,
- art. 233 §1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia całości zebranego w sprawie materiału dowodowego przejawiające się stwierdzeniem, że uczestnik postępowania na etapie przedprocesowym nie zachował się w sposób sprzeczny w zasadami współżycia społecznego,
- art. 102 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i uznanie, że w sprawie nie wystąpił wypadek szczególnie uzasadniony.

Wskazując na powyższe wnioskodawca domagał się zmiany zaskarżonego postanowienia poprzez odstąpienie od obciążania jego kosztami postępowania w całości, ewentualnie uchylecia tego postanowienia i przekazania sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu oraz zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Odpowiedź na zażalenie wniósł uczestnik postępowania domagając się jego oddalenia i zasądzenia kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie jest w niewielkim stopniu uzasadnione, ale z zupełnie innych przyczyn, niż wskazanych w zażaleniu. Zaistniała zmiana rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 2 postanowienia była konsekwencją prawomocnego obniżenia wynagrodzenia przyznanego biegłemu powołanemu w sprawie za wykonaną opinię, które pokryte zostało z zaliczki uiszczonej przez uczestnika, z kwoty 1.913,19 zł do kwoty 1.780,24 zł. Z tego powodu konieczne było skorygowanie kwoty zasądzonej uczestnikowi postępowania od wnioskodawcy tytułem kosztów postępowania poprzez jej obniżenie w związku ze zmianą orzeczenia o wynagrodzeniu biegłego. Skoro Sąd Rejonowy w zaskarżonym postanowieniu uwzględnił kwotę 1.913,19 zł zmiana ta była konieczna. W pozostałym zakresie zażalenie nie było zasadne.

Zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 520 §1 k.p.c. koszty postępowania nieprocesowego nie podlegają rozliczeniu pomiędzy uczestnikami tego postępowania, lecz każdy z uczestników ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie. Reguła ta doznaje ograniczeń, jeżeli uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania lub interesy ich są sprzeczne (art.520 §2 k.p.c.), a także, gdy interesy uczestników są sprzeczne lub jeżeli uczestnik

postępował niesumiennie lub oczywiście niewłaściwie (art. 520 §3 k.p.c.). Stworzenie katalogu spraw, w których interesy uczestników są sprzeczne nie jest możliwe, dlatego też zasadność odejścia od głównej zasady dotyczącej ponoszenia kosztów w postępowaniu nieprocesowym powinna być badana przez Sąd z uwagi na okoliczności konkretnej sprawy.

Sąd Okręgowy w pełni podziela konkluzję poczynioną przez Sąd pierwszej instancji, że w rozpoznawanej sprawie interesy wnioskodawcy oraz uczestnika są sprzeczne, jednakże nie decyduje o tym treść art. 305² k.c. – jak wskazał Sąd Rejonowy – tylko wnioski i stanowiska zainteresowanych w sprawie. Wnioskodawca domagał się ustanowienia na jego nieruchomości służebności przesyłu za jednorazowym wynagrodzeniem. Natomiast uczestnik postępowania wniósł o oddalenie wniosku podnosząc zarzut zasiedzenia służebności gruntowej o treści służebności przesyłu przez swego poprzednika prawnego, który został uwzględniony przez Sąd pierwszej instancji.

Z powyższego wynika oczywista sprzeczność, co do oczekiwanego wyniku sprawy przez wnioskodawcę i uczestnika od początku postępowania, a stan taki utrzymał się do samego końca sprawy. Uzasadniało to odstępnie od zasady wyrażonej w art. 520 §1 k.p.c. na rzecz wyjątku od niej, polegającego na włożeniu obowiązku zwrotu kosztów postępowania na jednego uczestnika w całości (art. 520 §2 k.p.c.). Skoro wnioskodawca przegrał sprawę, Sąd Rejonowy prawidłowo zobowiązał go do zwrotu kosztów postępowania poniesionych przez uczestnika.

Odnosnie zarzutu brak zastosowania w sprawie art. 102 k.p.c. wskazać należy, że przepis ten może znaleźć odpowiednie zastosowanie w postępowaniu nieprocesowym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 02.03.2012 r., II CZ 170/11, LEX nr 1170229). Oparcie na nim orzeczenia o kosztach postępowania jest możliwe jedynie w sytuacji, gdy sąd uwzględniając szczególne okoliczności sprawy uzna za zasadne odstępnie od obciążania strony przegrywającej tymi kosztami w całości lub w części. Przepis ten jednak nie może być rozszerzająco wykładany i wyklucza uogólnienie (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16.01.2013 r., II CZ 151/12, LEX nr 1293744).

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Rejonowy prawidłowo uznał, iż w niniejszej sprawie brak podstaw do przyjęcia, że zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek warunkujący zastosowanie art. 102 k.p.c. Wnioskodawca nie mógł pozostawać w obiektywnie uzasadnionym przeświadczeniu, że jego żądanie uzyska aprobatę Sądu, albowiem już w odpowiedzi na przedsądowe wezwanie do zapłaty uczestnik wskazał, że zasiedział służebność gruntową o treści służebności przesyłu (k.12 akt). Wnioskodawca – reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika – nie zweryfikował tej okoliczności pod kątem zasadności wniosku, pozostawiając to do rozstrzygnięcia Sądu. Skoro tak postąpił, powinien liczyć się z koniecznością uiszczenia kosztów postępowania. Nie można przy tym zgodzić się z poglądem, że to uczestnik powinien przedstawić wszelką dokumentację potwierdzającą fakt zasiedzenia służebności. Obowiązek sprawdzenia, czy roszczenie ma swoje uzasadnienie każdorazowo ciąży na tym, który chce z nim wystąpić, nie zaś na tym, który je neguje.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 §1 k.p.c. w zw. z art. 397 §2 k.p.c. w zw. z art. 13 §2 k.p.c. zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że obniżył zasądzono kwotę 2.238,19 zł tytułem kosztów postępowania do kwoty 2.037,24 zł, na którą składają się następujące kwoty: 1.780,24 zł – wynagrodzenie biegłego pokryte z zaliczki uiszczonyj na ten cel przez uczestnika, 240 – wynagrodzenie pełnomocnika i 17 zł – opłata od pełnomocnictwa.

W pozostałym zakresie Sąd Okręgowy oddalił złożone zażalenie w oparciu o art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 §2 k.p.c. w zw. z art. 13 §2 k.p.c.

O kosztach postępowania zażaleniowego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 108 §1 k.p.c. w zw. z art. 13 §2 k.p.c. i art. 520 §2 k.p.c., nakładając na wnioskodawcę obowiązek zwrotu tych kosztów w całości, albowiem zażalenie uwzględnione zostało jedynie w niewielkim zakresie i nie z przyczyn wskazanych w jego treści. Skutkowało to zasądzeniem od wnioskodawcy na rzecz uczestnika kwoty 150 zł (§12 ust. 2 pkt 1 w zw. z §6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia

przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu – t.j. Dz. U. 2013 r., poz. 490).